Welsh Veg in Schools

GETTING MORE ORGANICALLY PRODUCED WELSH VEG INTO PRIMARY SCHOOL MEALS ACROSS WALES

Currently a significant amount of the vegetables served in Welsh schools are frozen and the majority (94%) comes from outside Wales. Much comes from Europe from climate vulnerable countries and none of it is organic.

CURRENTLY:

94% of veg in Welsh schools comes from outside Wales and

0% of it is organic

Welsh Veg in Schools is changing that.

This pilot enables Welsh Government funded Free School Meals to support Welsh growers and farmers to sustainably expand production and employment in Wales, at the same time as increasing resilience, cutting carbon, increasing biodiversity and contributing to Wales' global responsibility.

Welsh Veg in Schools recognises that procuring Welsh, sustainable and resilient vegetables is more expensive and covers the difference between that higher price and the usual price a Local Authority pays. It relies on wholesalers with existing contracts with Local Authorities to facilitate the link between organic growers and schools. Creating this secure market has reduced the risk for growers and is enabling the sector to expand, presenting opportunities to capitalise on efficiencies of scale and collaboration.

IN 2024: **8** Welsh growers will supply **40** tonnes of veg resulting in local sales of **£100k**

In 2024 eight Welsh growers will supply around 40 tonnes of vegetables into schools in six Local Authorities, through the wholesaler **Castell Howell**, resulting in local sales of over £100,000 which would otherwise be going outside of Wales. These local vegetable sales in turn will bring in an estimated 3.7 times worth of social, economic and environmental benefits

bringing the total estimated benefit to Wales to **£370k**

Benefits to the local economy: Jobs and money

Fruit and vegetable production is highly productive and is capable of generating between £15,000 and £80,000 per hectare, for field scale and field scale plus polytunnel production respectively, with an average of £50,000 per hectare.

Most of that income (around 80%) goes to generate jobs, around three per hectare, compared to under one per hectare for the average Welsh farm.

Supplying Welsh vegetables into all primary schools in Wales could result in nearly 1000 new jobs on farms and nearly £15m of sales.

£50k/ha = 3 jobs

£163/ha = 1 job

Benefits to the environment: Why organic?

Welsh Veg in Schools pays growers more for their vegetables because they contribute social and environmental value through their production methods. We ask for organic certification so that we can guarantee those benefits to Local Authorities and school children. Here are some of the benefits of 40 tonnes organic local production compared to the equivalent non-organic usual or non-organic local supply. This is before you factor in that much of the vegetables served in schools are frozen and have an even higher carbon footprint:

40 Tonnes Vegetables	Non Organic usual	Non-organic Local	Welsh Veg In Schools Organic Local
Carbon saving CO_2e	0 tonnes	1 tonne	4 tonnes
Carbon storage in soils			↑ 25%
			Biodiversity gain ↑ 35%
			No synthetic pesticides and residues or run off into rivers

The vision:

Over the next five years we want to expand the pilot from 8 to 100 growers, to bring in £1.5 million worth of sales per year, equivalent to £12.4 million worth of social, economic and environmental gain. This would up the organic local sales to 10% of the estimated total vegetable purchases for schools and save an estimated 60 tonnes of CO_2e annually before factoring in replacement of frozen which has an even higher footprint.

5 YEAR VISION

8 → 100 Welsh growers supplying veg

£1.5m worth of sales per year

£12.4m social, economic and environmental gain

60+ tonnes of CO_2e saved p.a.

How to help the expansion:

- **Farmers and Growers:** If you would like a secure wholesale market for vegetables, are prepared to meet a safety standard and register as organic, then get in touch to get involved.
- **Local Authorities:** If you are a Local Authority school catering manager or procurement Manager not already involved and would like to procure Welsh organic vegetables at no extra cost, then please, do get in touch.
- **Wholesalers:** If you supply schools and are interested in getting involved, please contact us.
- **Funders and investors:** If you are an investor or funder and would like to invest, we are looking for investment of £2.5 million to fund the expansion of **Welsh Veg in Schools** and all its benefits over the next 5 years. Please get in touch to learn more.

For more information, please contact
foodsensewales@wales.nhs.uk

You can also find out more about **Welsh Veg in Schools**, including watching our project video, by scanning the QR code:

Synnwyr Bwyd Cymru Food Sense Wales
FARMING connect cyswllt FFERMIO
Castell Howell
PONTIO'R BWLCH / BRIDGING THE GAP
WEDI'I YRRU GAN FFYNIANT BRO / POWERED BY LEVELLING UP
Ariennir gan Lywodraeth Cymru / Funded by Welsh Government

Llysiau o Gymru ar gyfer Ysgolion

YN CYNNWYS MWY O LYSIAU ORGANIG WEDI'U CYNHYRCHU YNG NGHYMRU MEWN PRYDAU YSGOLION CYNRADD AR HYD A LLED CYMRU

Ar hyn o bryd mae swm sylweddol o'r llysiau sy'n cael eu gweini mewn ysgolion yng Nghymru wedi'u rhewi a daw'r mwyafrif ohonynt (94%) o'r tu allan i Gymru. Daw llawer o Ewrop o wledydd sydd dan fygythiad oherwydd y newid yn yr hinsawdd ac nid oes dim ohonynt yn organig.

AR HYN O BRYD...

Daw **94%** o lysiau o'r tu allan i Gymru

0% ac nid oes dim ohonynt yn organig

Mae Llysiau o Gymru ar gyfer Ysgolion yn newid hynny.

Mae'r cynllun peilot hwn yn galluogi'r cynllun Prydau Ysgol Am Ddim a ariennir gan Lywodraeth Cymru i gefnogi tyfwyr a ffermwyr o Gymru i ehangu eu cynhyrchiant a chyflogaeth yng Nghymru mewn ffordd gynaliadwy, yn ogystal â chynyddu cydnerthedd, cwtogi carbon, cynyddu bioamrywiaeth a chyfrannu at gyfrifoldeb byd-eang Cymru ar yr un pryd.

Mae **Llysiau o Gymru ar gyfer Ysgolion** yn cydnabod bod prynu llysiau cynaliadwy a chydnerth o Gymru yn ddrutach ac mae'n talu'r gwahaniaeth rhwng y pris uwch hwnnw a'r pris a delir gan Awdurdod Lleol fel arfer. Mae'n dibynnu ar gyfanwerthwyr sydd â chontractau cyfredol ag Awdurdodau Lleol i hyrwyddo'r cysylltiad rhwng tyfwyr organig ac ysgolion. Mae creu'r farchnad ddiogel hon wedi lleihau'r risg i dyfwyr ac yn galluogi'r sector i ehangu, gan greu cyfleoedd i fanteisio ar effeithlonrwydd maint a chydweithio.

YN 2024: **8** o dyfwyr yn cyflenwi **40** tunnell o lysiau gan arwain at werthiant lleol o dros **£100k**

Yn ystod 2024 bydd wyth tyfwr bwyd o Gymru yn cyflenwi oddeutu 40 tunnell o lysiau i ysgolion mewn chwech Awdurdod Lleol, drwy'r cyfanwerthwr **Castell Howell**, gan arwain at werthiant lleol o dros £100,000 a fyddai fel arall yn mynd y tu allan i Gymru. Yn ei dro, bydd gwerthu'r llysiau lleol hyn yn creu manteision cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol oddeutu 3.7 gwaith yn fwy na'r gwariant **gan greu budd i Gymru gwerth cyfanswm o oddeutu** **£370k**

Manteision i'r economi leol: Swyddi ac arian

Mae cynhyrchu ffrwythau a llysiau yn fusnes cynhyrchiol iawn ac yn gallu creu rhwng £15,000 ac £80,000 yr hectar, ar gyfer tyfu ar raddfa caeau ac ar raddfa caeau yn ogystal â chynhyrchu twnelau polythen, gyda chyfartaledd o £50,000 yr hectar.

Mae'r rhan fwyaf o'r incwm hwnnw (oddeutu 80%) yn mynd tuag at greu swyddi, oddeutu tair ar gyfer pob hectar, o gymharu ag o dan un ar gyfer pob hectar ar gyfer y fferm arferol yng Nghymru.

Gallai cyflenwi llysiau o Gymru i bob ysgol gynradd yng Nghymru greu bron i 1000 o swyddi newydd ar ffermydd a chreu gwerthiant o bron i £15 miliwn.

£50k/ha = 3 swydd

£163/ha = 1 swydd

Manteision i'r amgylchedd: Pam cynnyrch organig?

Mae **Llysiau o Gymru ar gyfer Ysgolion** yn talu mwy i dyfwyr am eu llysiau gan eu bod yn darparu gwerth cymdeithasol ac amgylcheddol drwy eu dulliau cynhyrchu. Rydym yn gofyn am ardystiad organig er mwyn i ni allu gwarantu'r manteision hynny i Awdurdodau Lleol a phlant ysgol. Dyma rai o fanteision cynhyrchu 40 tunnell o lysiau organig yn lleol o gymharu â'r un faint o lysiau anorganig arferol neu gyflenwad lleol anorganig. Mae hyn cyn i chi ystyried bod llawer o'r llysiau sy'n cael eu gweini mewn ysgolion wedi'u rhewi a bod eu hôl troed carbon hyd yn oed yn uwch:

40 Tunnell o Lysiau	Anorganig arferol	Anorganig Lleol	Llysiau o Gymru ar gyfer Ysgolion: Organig Lleol
Y carbon a gaiff ei arbed CO_2e	0 tunnell	1 tunnell	4 tunnel
Y carbon a gaiff ei storio yn y pridd			25%

Cynnydd mewn bioamrywiaeth ↑35%

Dim plaladdwyr na gweddillion paladdwyr synthetig nac unrhywbeth yn cael ei olchi i mewn i afonydd

Y weledigaeth:

Dros y pum mlynedd nesaf rydym yn awyddus i ymestyn y cynllun peilot o 8 i 100 o dyfwyr, er mwyn creu gwerthiant o £1.5 miliwn y flwyddyn, sy'n gyfystyr â budd cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol gwerth £12.4 miliwn. Byddai hyn yn cynyddu gwerthiant organig lleol i oddeutu 10% o gyfanswm y llysiau a brynir ar gyfer ysgolion ac yn arbed oddeutu 60 tunnell o CO_2e bob blwyddyn a hynny cyn ystyried disodli llysiau wedi'u rhewi sydd ag ôl troed uwch byth.

GWELEDIGAETH 5 MLYNEDD

8 → 100 Tyfwyr o Gymru yn cyflenwi llysiau

£1.5m gwerthiant y flwyddyn

£12.4m budd cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol

60+ tunnell o CO_2e bob blwyddyn

Sut i helpu'r broses ehangu:

- **Ffermwyr a Thyfwyr:** Os hoffech weld marchnad cyfanwerthu llysiau gadarn, ac yn barod i fodloni safonau diogelwch a chofrestru fel tyfwr organig, cysylltwch â ni er mwyn cymryd rhan.
- **Awdurdodau Lleol:** Os ydych yn rheolwr arlwyo neu'n Rheolwr caffael mewn un o ysgolion Awdurdod Lleol nad yw'n rhan o'r cynllun ar hyn o bryd ac yn dymuno prynu llysiau organig o Gymru heb unrhyw gost ychwanegol, dylech gysylltu â ni.
- **Cyfanwerthwyr:** Os ydych chi'n cyflenwi ysgolion ac mae gennych ddiddordeb mewn cymryd rhan, cysylltwch â ni.
- **Cyllidwyr a buddsoddwyr:** Os ydych yn fuddsoddwr neu'n gyllidwr sy'n awyddus i fuddsoddi, rydym yn chwilio am fuddsoddiad o £2.5 miliwn i ariannu'r broses o ehangu'r cynllun **Llysiau o Gymru ar gyfer Ysgolion** a'r holl fanteision a ddaw yn ei sgil dros y 5 mlynedd nesaf. Cysylltu â ni i gael rhagor o wybodaeth.

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â
foodsensewales@wales.nhs.uk

Gallwch hefyd gael rhagor o wybodaeth am **Lysiau o Gymru ar gyfer Ysgolion**, gan gynnwys gwylio ein fideo ar gyfer y prosiect drwy sganio'r cod QR:

Synnwyr Bwyd Cymru Food Sense Wales
Farming connect cyswllt Ffermio
Castell Howell
Pontio'r Bwlch
Bridging the Gap
Wedi'i yrru gan Ffyniant Bro
Powered by Levelling Up
Ariennir gan Lywodraeth Cymru
Funded by Welsh Government